

LENIN – FORȚA NOASTRĂ CREATOARE

Cînd la Moscova, în 1954, am văzut pentru prima oară în Mausoleul din Piața Roșie, trupul lui Lenin, acel trup mic, din care a izvorît pentru oameni atîta lumină, care a cuprins în el atîta energie și atîta geniu, am priceput cu adîncă emoție necesitatea rămîinerii fizice a lui Lenin printre noi. Dacă opera lui ne animă viața, gîndirea, activitatea, imaginea lui fizică este simbolul concret al acestei dăinuirii permanente în mijlocul nostru. Și simți parcă nevoia, așa cum ai făcut-o în gînd de atîtea ori, să-i spui, acolo, în șoaptă: Îți mulțumesc pentru viața mea cîștigată!

Așa face, fără îndoială, și scriitorul pentru care cuvintele lui Lenin „...pentru a opune literaturii fățarnic-libere, care în realitate este legată de burghezie, o literatură cu adevărat liberă, legată *fățiș* de proletariat“ au devenit un crez al activității sale.

Cei din generația mea cunosc procesul sufletesc adînc, răscolitor, revoluționar, prin care a trecut conștiința lor în clipa în care, cu ajutorul acestor cuvinte și al altora încă, tot atît de limpezi, au părăsit făgașul unei literaturi care adesea nu ducea nicăieri și care, uneori, putea duce la confuzie, ca să se înroleze în rîndurile luptătorilor pentru socialism.

Dacă uneori literatura mea nu ajunge să fie destul de clară, de expresivă, de viu-militantă, nu izbutește să surprindă fața cea mai nouă a unui fenomen și trăsăturile lui cele mai esențiale, acest lucru mi se datorește mie, slăbiciunii pătrunderii sau slăbiciunii mijloacelor mele de expresie din acel moment. Iar dacă ea izbutește cîteodată și vorbește puternic despre viața cea nouă oamenilor noi, asta o datorez lui Lenin și partidului nostru leninist.

Dorel Dorian

„CU INIMA TA, TOVARĂȘE LENIN...“

Pentru prima oară scriu azi despre Lenin. Și mi se întîmplă un lucru ciudat... care nu e ciudat: încerc sentimentul că scriu despre un om pe care l-am întîlnit, pentru a nu mai fi niciodată singur, pe care l-am simțit puternic, sporindu-mi astfel și mie puterile, al cărui cuvînt, deschizînd orizonturi, chema, a cărui privire cînd ezitam însemna: mai departe! Da, acesta e sentimentul pe care-l încerc: nu scriu din ce mi s-a spus, din ce am citit și din ce am învățat despre Lenin; ci scriu — de ce n-aș îndrăzni? — din tot ce am trăit, ani la rînd, urmîndu-l, iubindu-l, luptînd, simplu soldat al partidului, alături de el și în numele lui.

Prin '45, la primul mare miting (și la primul meu miting), Lenin mi-a spus: „...Generația care are acum 15 ani, va vedea societatea comunistă“. Și eu aveam tocmai 15 ani!

„...Ea însăși va construi această societate (...) sarcina vieții ei este construirea acestei societăți.“ Și am făgăduit atunci, așa cum cerea Lenin acestei generații (simplu, emoționant și azi, în amintire, intuind în fiecare cuvînt o treaptă de poem): „...Sînt o pîrticică a mării armate, a muncii libere, și voi ști să-mi clădesc eu însumi viața, fără moșieri și fără capitaliști...“ Și am primit primul meu carnet roșu, de utecist.

În '45 nu mi-l puteam imagina pe Lenin decît la Smolnii, mereu în mijlocul matrozilor și soldaților, comandînd „Aurorei“ — care nu se putea numi decît „Aurora“ — să tragă prima salvă... Și în timp ce gărzile muncitorești luau cu asalt — în cel mai uman și generos asalt al istoriei — porțile Palatului de Iarnă... mă vedeam și pe mine în piața unui alt palat, alături de sutele de mii de oameni ai muncii din țara noastră, porniți să-l înfrunte pe Rădescu. Și din frămîntul mulțimii, din cadența inimilor, pentru că era o singură cadență, creștea clocotitor același : „Trăiască Partidul Comunist Român“, partidul care a înălțat biruitorul steag al învățăturii lui Lenin și care ne-a chemat, în numele fericirii noastre, „la lupta cea mare“.

În '46 îl vedeam pe Lenin participînd la primul mare subotnic pe întreaga Rusie... Fotografia era, poate, neclară, puțin ștearsă de ani — pentru că mi se spune, nu știu de ce, că l-aș fi văzut doar în fotografie — dar eu simțeam din trăsăturile feței lui Lenin, cum își încordează în acea clipă toate puterile pentru a ridica, de partea mai grea, un butuc pe care și azi mi-l imaginez cît toate zilele ! Și am tradus atunci cuvîntul „subotnic“, conform dicționarului generației noastre, în „zile-entuziasm-muncă“, noțiunea de voluntariat devenind intrinsecă, numele de brigadier o distincție, Agnita-Botorca și Salva-Vișeu — mă pasiona istoria — căpătînd comparativ rezonanța luptei de la Rovine sau a celei de la Mărășești. Și deși nu țin minte să fi avut vreodată voce, învățam pe atunci cu perseverență tot felul de marșuri, pentru că mi se părea că-l aud pe Lenin cîntînd : „Curajos, tovarăși, cu pași cadențați...“ Și mă mai văd, în limitele unei naivități de care azi nu mă rușinez, cerînd elevilor din clasele inferioare ale liceului să învețe să patineze, pentru că aflasem că, pe vremuri, la Șușenskoe, și Lenin patina...

În '45, cînd trimiteam prima corespondență „Tinărului muncitor“, și-i așteptam apariția ca pe un certificat al talentului reportericesc (și în cazul apariției eram hotărît să nu mai ies din casă... pînă nu voi găsi subiectele următoarelor trei corespondențe), Lenin mi-a spus : „...mai multă atenție la faptele simple, dar vii ale construcției comuniste, fapte luate din viață și verificate de viață“.

Și-l vedeam parcă pe Lenin, chiar și în cele mai dramatice clipe ale revoluției, găsindu-și răgazul să discute despre grijile lor, totdeauna mari, și cu mijicul Șadrin, omul cu arma, și cu fata care plecase spre Moscova din înghețatul Nord, pe o sanie trasă de reni, ca reprezentantă a puterii sovietice, și cu tînărul pornit spre Kremlin tocmai din regiunile Volgăi, pentru că voia să piloteze o „etajeră“ și să-și dea viața pentru revoluție, și cu muncitorii din gara Paveleț care, terminînd în preajma lui 1 Mai noua locomotivă „U-127“, nu concepeau să nu-l aleagă pe Lenin mecanic de onoare... (Cine-și închipuia că tocmai această locomotivă avea să-l poarte pe ultimul drum pe mecanicul ei de onoare ?)

În timpul anilor de studenție, dacă nu mă înșel chiar la primele ore de algebră superioară, Lenin mi-a spus că nu poți deveni comunist „fără să-ți însușești tot ceea ce a acumulat cunoașterea omenească“. Dar, în același timp, ca să nu mă închid pentru totdeauna în vreo bibliotecă, m-a prevenit : „Fără muncă, fără luptă, cunoașterea din cărți a comunismului... nu are absolut nici o valoare...“.

Și mi se părea în anii aceia că-l văd și pe Lenin student la Kazan, pasionat de științele sociale și înfruntîndu-l, fără nici o teamă, pe rectorul Universității Imperiale, Kremlev, și pe consilierul de stat Potapov, și pe comisarul de poliție care venise să-l aresteze : „Comisarul : Nu-ți dai seama că în fața dumitale e un zid ? Lenin : Da, un zid, dar putred. Ajunge să-i dai un brînci, ca să se năruiască“.

Și-l mai vedeam pe Lenin în timpul primei deportări, abia găsind răgazul de a parcurge sutele de cărți care-i erau necesare noii sale lucrări, dar străbătînd, nu o dată, zeci de verste, pe jos, pentru a se interesa de viața țăranilor siberieni ; îl regăseam, în sfîrșit, după nenumărate ore de studiu și epuizantă concentrare, la fel de cald și molipsitor de optimist, în scrisorile pe care le trimitea rudelor și prietenilor.

Și pentru că, în 1950, Biczul și Doiceștii și Singeorgiul de Pădure — prime obiective ale planului nostru de electrificare — se pregăteau, la chemarea partidului, să părăsească anonimatul energiilor latente, îmi plăcea să mi-l închipui pe Lenin lucrînd zile și nopți alături de Krijanovski — care de la o vreme a început să semene în imaginația mea cu Zabelin din Orologiul Kremlinului — la planul de electrificare a întregii Rusii, rostind celebrul poem într-un vers : Comunism = puterea sovietică + electrificarea întregii țări ; și îl mai vedeam în plin an 1920 la Kașino, cu prilejul inaugurării unei microcentrale sătești, asistînd la aprinderea primei lămpi — nu întîmplător „a lui Ilici“ — și rostind : „Minunat lucru ! Dar acesta este numai un început !“

Și pentru că mă număram pe atunci printre cei care se pregăteau să devină ingineri energetici și pentru că locuiam într-un cămin studentesc, am explicat zile la rând colegilor de cameră, indiferent de specialitate, cum se pot transforma cifrele de plan, cu sau fără ajutorul riglei de calcul, în pulsații, visuri, kilovați.

Călătorind mai apoi prin Uniunea Sovietică, l-am reîntâlnit de fiecare dată pe Lenin. Și la uzinele „Bolșevik“, când se năștea inițiativa cincinalului în patru ani, și la „Electrosila“, când începea construcția celui mai mare generator, și la termocentrala „Octombrie Roșu“ din Leningrad, nemaipomenita termocentrală, bombardată în timpul războiului aproape zi de zi, dar care a livrat totuși fără întrerupere energie, pentru că orașul lui Lenin, orașul Revoluției, nu putea rămâne în întuneric.

Și-am cunoscut oameni care mă asigurau că au simțit prezența lui Lenin și în tranșeele de la Stalingrad, și în taberele partizanilor, și că Lenin a fost întotdeauna acolo unde oamenii sovietici — asemeni lui — apărau cu prețul vieții, viața. Și m-au convins mai apoi cât se poate de științific, ingineri, agronomi, medici, astronomi, că fără Lenin n-ar fi fost nici hidrocentralele de pe Volga, nici pământurile deștelenite, nici cea mai vastă rețea de medicină preventivă. Și n-ar fi fost, mai ales, fără Lenin, uriașa omenească chemare, în spiritul primului decret al puterii sovietice: „Mir vo vsiom mire!“

...Mai târziu, când pe șantierul termocentralei de la Paroșeni am început să adun materialul de viață al primelor mele povestiri și, poate fără să știu, al primelor mele piese, Lenin, anticipându-mi cu zeci de ani căutărilor, m-a ajutat să înțeleg ce înseamnă „o literatură cu adevărat liberă, legată fățiș de proletariat“ și care se cuvine să servească „nu unei eroine blazate, nu «celor zece mii de sus» care se plictisesc și suferă de obezitate, ci milioanele și zecile de milioane de muncitori care alcătuiesc floarea țării, forța ei, viitorul ei“.

Ani la rând, am trăit pe un șantier... Unul din nenumăratele șantiere, șantiere ale noului fiind de fapt toate uzinele și toate gospodăriile colective și mai ales oamenii înșiși cu visurile lor mereu mai cutezătoare. Și am aflat pe acest șantier cum inimile, mințile și mâinile acestor oameni au cunoscut, pentru prima oară, nu durerile, ci bucuriile facerii. Și am înțeles că în fruntea tuturor sînt mereu comuniștii, pentru că, partinitate însemnînd și dăruire, ei, primii, au debitat energie la cea mai înaltă tensiune de-a dreptul din inimi.

Și am privit de jur-împrejur : Da, construim ! Schelele noastre urcă mereu ! Fața țării se schimbă ! Inginerul nostru suprem e Partidul. Deasupra noastră flutură biruitor steagul său leninist !

Pentru prima oară scriu azi despre Lenin. Și mi se întîmplă un lucru ciudat... care nu e ciudat : încerc sentimentul că scriu despre un om pe care l-am întîlnit, pentru a nu mai fi niciodată singur, pe care l-am simțit puternic, sporindu-mi astfel și mie puterile, al cărui cuvînt, deschizînd orizonturi, chema, a cărui privire cînd ezitam însemna : mai departe ! Da, acesta e sentimentul pe care-l încerc :

*Cu inima ta
tovarășe Lenin,
prin tine,
și-n numele tău
gîndim
respirăm
luptăm
și trăim !*

Și poate și mai adevărat, cu adevăratul sens și simbol al majusculelor : „TRĂIM“.

